

HỆ THỐNG TƯ PHÁP TRƯỚC YÊU CẦU MỚI CỦA NHIỆM VỤ XÂY DỰNG NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

✍ PGS.TS. Nguyễn Tất Viễn

Nguyên Ủy viên Thường trực Ban Chỉ đạo Cải cách Tư pháp Trung ương

● **TÓM TẮT:** Sau khi Hiến pháp 2013 có hiệu lực, nhiều đạo luật về tổ chức và hoạt động tư pháp được ban hành và đi vào cuộc sống. Hệ thống tư pháp tiếp tục vận hành hiệu quả, góp phần tích cực vào việc thực hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế-xã hội và hội nhập quốc tế. Trước yêu cầu mới của nhiệm vụ xây dựng Nhà nước pháp quyền XHCN, cải cách tư pháp cần có những bước đi tiếp theo mạnh mẽ và toàn diện. Bài viết nêu một số kiến nghị về các nhiệm vụ cải cách tư pháp trong những năm tới tới theo tinh thần Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng.

● **Từ khóa:** cải cách tư pháp, nhà nước pháp quyền XHCN, hệ thống tư pháp

● **ABSTRACT:** Since the 2013 Constitution came into effect, numerous laws on the organization and operation of the judiciary have been enacted and implemented in practice. The judicial system has continued to function effectively, making a positive contribution to the implementation of socio-economic development tasks and international integration. Given the new requirements of building a socialist rule-of-law state, judicial reform must take further, stronger, and more comprehensive steps. This article presents several recommendations for judicial reform tasks in the coming years, in line with the spirit of the 13th National Congress of the Communist Party of Vietnam.

● **Keywords:** judicial reform, socialist rule-of-law state, judicial system.

I. HỆ THỐNG TƯ PHÁP VIỆT NAM TỪ KHI BAN HÀNH HIẾN PHÁP NĂM 2013

Hiến pháp nước CHXHCN Việt Nam được Quốc hội thông qua ngày 28/11/2013 ghi đậm dấu ấn các thành quả cải cách tư pháp. Tư duy mới về tư pháp đã được ghi nhận trong lý luận và thực tiễn, thể hiện trên những khía cạnh sau:

1) Tòa án nhân dân sau nhiều năm chưa

thật rõ vị trí của mình trong hệ thống tư pháp, nay được Hiến pháp xác định là cơ quan xét xử, thực hiện quyền tư pháp. Lần đầu tiên Hiến pháp quy định Tòa án nhân dân có nhiệm vụ bảo vệ công lý, bảo vệ quyền con người, quyền công dân. Hệ thống tòa án được tổ chức theo 4 cấp gồm: Tòa án nhân dân tối cao, Tòa án nhân dân cấp cao, Tòa án nhân dân cấp tỉnh, Tòa án nhân dân cấp huyện với sự thay đổi lớn về thẩm quyền của tòa án mỗi cấp. Hoạt động của Tòa án nhân

dân đã thu được nhiều kết quả quan trọng. Chất lượng xét xử tiếp tục được bảo đảm và có nhiều tiến bộ. Việc xét xử các vụ án hình sự bảo đảm đúng người, đúng tội, đúng pháp luật. Trong các năm từ 2016-2021, ngành Tòa án đã thụ lý 2.433.631 vụ việc, đã giải quyết được 2.375.983 vụ việc, đạt tỷ lệ 97,6%. Trong đó đã xét xử 7.463 vụ án tham nhũng, chức vụ, kinh tế nghiêm trọng, phức tạp với 14.540 bị cáo, áp dụng hình phạt nghiêm minh, đúng pháp luật⁽¹⁾. Việc giải quyết, xét xử các vụ, việc dân sự, vụ án hành chính bảo đảm khách quan, đúng pháp luật. Các phiên tòa theo tinh thần cải cách tư pháp tuân thủ các nguyên tắc Hiến pháp quy định; phán quyết của tòa án chủ yếu dựa vào kết quả tranh tụng công khai tại phiên tòa. Những kiến nghị của Tòa án không chỉ góp phần khắc phục sai sót của các cơ quan tiền hành tố tụng mà còn khắc phục kẽ hở trong cơ chế, chính sách quản lý vĩ mô và thực thi pháp luật của cơ quan nhà nước.

2) Hiến pháp năm 2013 quy định Viện kiểm sát nhân dân là thiết chế hiến định trong bộ máy nhà nước, có nhiệm vụ bảo vệ Hiến pháp và pháp luật, bảo vệ quyền con người, quyền công dân, với hai chức năng rất quan trọng là thực hành quyền công tố và kiểm sát hoạt động tư pháp. Hệ thống viện kiểm sát nhân dân được tổ chức thành 4 cấp phù hợp với tổ chức của tòa án nhân dân. Hoạt động của Viện kiểm sát nhân dân các cấp đã góp phần tích cực vào công cuộc đấu tranh phòng, chống tội phạm, vi phạm pháp luật, xử lý nghiêm minh những hành vi vi phạm, tội phạm, bảo đảm cho hoạt động tư pháp tuân thủ đúng pháp luật. Chất lượng tranh tụng của Kiểm sát viên tại phiên tòa hình sự được nâng lên. Công tác kiểm sát xét xử án hình sự, dân sự, hành chính và kiểm sát thi hành án có những chuyển biến rõ nét⁽²⁾.

3) Về tổ chức và hoạt động của cơ quan điều tra, Luật Tổ chức cơ quan điều tra hình sự quy định rõ và cụ thể về tổ chức, hoạt động của các cơ quan điều tra chuyên trách và các cơ quan được giao nhiệm vụ tiến hành một số hoạt động điều tra. Các cơ quan này đã có nhiều cố gắng trong việc phát hiện tội phạm và người phạm tội, chủ động, tích cực

trong tiếp nhận, giải quyết tố giác, tin báo về tội phạm và kiến nghị khởi tố. Công tác điều tra, thu thập chứng cứ, xác định sự thật khách quan của vụ án được thực hiện trên cơ sở tuân thủ các quy định của pháp luật. Đã áp dụng các biện pháp thu giữ, tạm giữ, kê biên tài sản, phong tỏa tài khoản để tạo thuận lợi cho thi hành án, bảo đảm thu hồi được tài sản bị chiếm đoạt, thất thoát trong các vụ án hình sự về tham nhũng, kinh tế các vụ việc liên quan đến tín dụng, ngân hàng. Công tác bắt, giam, giữ, khởi tố vụ án, khởi tố bị can được xem xét thận trọng, khắc phục và hạn chế sai phạm. Mặc dù tình hình tội phạm diễn biến phức tạp nhưng các cơ quan điều tra đã nỗ lực hoàn thành một khối lượng công việc rất lớn, khám phá hàng chục ngàn vụ án mỗi năm, góp phần quan trọng kiềm chế gia tăng của tội phạm, giữ vững sự ổn định chính trị, trật tự, an toàn xã hội, phục vụ có hiệu quả nhiệm vụ kinh tế-xã hội và đối ngoại của đất nước.

4) Các cơ quan thi hành án được kiện toàn và hoạt động có hiệu quả. Kế thừa Luật Thi hành án hình sự năm 2010, Luật thi hành án hình sự năm 2019 có nhiều quy định cụ thể quyền và trách nhiệm của các cơ quan quản lý thi hành án hình sự và cơ quan thi hành án hình sự. Công tác thi hành án hình sự có nhiều chuyển biến tích cực. Việc giáo dục, cải tạo phạm nhân có kết quả tốt. Các trại giam, trại tạm giam được bảo vệ an toàn. Điều kiện sinh hoạt của phạm nhân được cải thiện đáng kể. Thi hành án treo, cảnh cáo, cải tạo không giam giữ, cấm cư trú, quản chế có nhiều chuyển biến rõ nét. Việc thực hiện chính sách nhân đạo, khoan hồng đối với người phạm tội được tiến hành công khai, khách quan, đúng quy trình, thủ tục. Việc tái hòa nhập cộng đồng được quan tâm nhiều hơn.

Công tác thi hành án dân sự triển khai có hiệu quả theo tinh thần Luật thi hành án dân sự (sửa đổi, bổ sung năm 2014). Số lượng vụ việc được giải quyết và giá trị tiền, tài sản thu được năm sau cao hơn so với năm trước. Quyền và nghĩa vụ của người được thi hành án được bảo đảm. Bộ Công an đã chỉ đạo các cơ quan điều tra phối hợp chặt chẽ với các

cơ quan có liên quan áp dụng các biện pháp xác minh, truy tìm, tạm giữ, kê biên tài sản, phong tỏa tài khoản... tạo tiền đề thuận lợi cho công tác thu hồi tài sản ở giai đoạn thi hành án. Riêng năm 2020 đã thu hồi được số lượng lớn trên 15.000 tỷ đồng các khoản bị chiếm đoạt trong vụ án hình sự về tham nhũng, kinh tế⁽³⁾. Công tác thi hành án hành chính cũng có chuyển biến tích cực.

5) Hoạt động luật sư và hỗ trợ tư pháp đóng góp hiệu quả cho hoạt động điều tra, truy tố, xét xử và thi hành án. Với các quy định mới của pháp luật tổ tụng tư pháp, luật sư thuận lợi hơn khi tham gia tố tụng. Nhiều luật sư đã làm tốt vai trò tranh tụng tại phiên tòa, góp phần làm cho các phiên tòa xét xử trở nên dân chủ và công bằng, bảo đảm quyền được bào chữa của bị can, bị cáo, quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân, hạn chế được oan, sai trong hoạt động điều tra, truy tố, xét xử và thi hành án⁽⁴⁾. Trợ giúp pháp lý được thực hiện thông qua tư vấn pháp luật, đại diện, bào chữa trước phiên tòa, giúp cho những người thuộc diện có hoàn cảnh đặc biệt. Các Trung tâm trợ giúp pháp lý nhà nước và nhiều tổ chức tham gia trợ giúp pháp lý như văn phòng luật sư, công ty luật, tổ chức tư vấn pháp luật khác đã tích cực tham gia trợ giúp pháp lý. Công tác giám định tư pháp đã khắc phục dần điểm nghẽn của hoạt động tố tụng, nhất là trong các vụ bắt buộc phải trưng cầu giám định. Kết quả giám định nhìn chung rõ ràng, đầy đủ, góp phần giải quyết vụ án một cách khách quan, chính xác, giúp cho việc điều tra, truy tố, xét xử các vụ án kịp thời, nghiêm minh, đúng pháp luật, hạn chế được oan, sai⁽⁵⁾. Hoạt động công chứng triển khai rộng khắp theo hướng xã hội hóa, góp phần bảo đảm an toàn pháp lý cho các giao dịch dân sự, cung cấp chứng cứ cho tòa án khi giải quyết các vụ án.

II. NHỮNG VẤN ĐỀ ĐẶT RA TỪ THỰC TIỄN HOẠT ĐỘNG TƯ PHÁP

Hiến pháp năm 2013 đã thể chế hóa nhiều chủ trương cải cách tư pháp. Tuy nhiên, những kết quả cải cách tư pháp 15 năm qua mới chỉ là bước đầu. Một số nhiệm vụ cải cách tư pháp mang tính cốt lõi chưa

thực hiện được. Nếu so với cải cách hành chính thì cải cách tư pháp có phần chậm hơn. Hệ thống tư pháp tuy đã đổi mới mạnh mẽ nhưng vẫn còn một số vấn đề cần tiếp tục nghiên cứu để cải cách.

2.1. Trong tổ chức và hoạt động Tòa án có 05 vấn đề cần quan tâm: 1) về nguyên lý, tòa án nhân dân được tổ chức theo thẩm quyền xét xử, không phụ thuộc đơn vị hành chính. Tuy nhiên hiện nay các tòa án đều có ở các đơn vị hành chính cấp huyện. Điều đó dẫn đến không tập trung được nguồn lực, lãng phí do nhiều tòa án cấp huyện có số lượng vụ án xét xử rất thấp nhưng vẫn phải đủ bộ máy, biên chế, trụ sở và phương tiện làm việc⁽⁶⁾. Hơn nữa do đóng trên địa bàn huyện nên tòa án không thể tránh khỏi tác động từ phía địa phương; 2) Chế định hội thẩm bộc lộ nhiều hạn chế những chậm đổi mới, ảnh hưởng đến chất lượng phán quyết của tòa án; 3) Nguồn bổ nhiệm thẩm phán còn khép kín, chưa mở rộng ra đội ngũ các luật gia, luật sư như Nghị quyết số 49-NQ/TW đã nêu; 4) Việc quản lý các tòa án nhân dân địa phương chưa có đổi mới căn bản; 5) Cơ chế kiểm soát giữa cơ quan thực hiện quyền tư pháp với các cơ quan, tổ chức khác trong hệ thống tư pháp chưa hoàn thiện. Vai trò kiểm soát của tư pháp đối với lập pháp còn mờ nhạt.

2.2. Trong tổ chức và hoạt động của cơ quan điều tra, viện kiểm sát

Chủ trương tăng cường trách nhiệm của công tố trong hoạt động điều tra, gắn công tố với hoạt động điều tra chưa thể hiện rõ trong luật nên khó thực hiện. Thẩm quyền quản lý hành chính với trách nhiệm, quyền hạn tư pháp của cơ quan điều tra, viện kiểm sát chưa phân biệt thật cụ thể. Viện kiểm sát nhân dân được xác định là một thiết chế hiến định nhưng chưa định danh được thuộc quyền hành pháp hay quyền tư pháp. Viện kiểm sát nhân dân vẫn thực hiện chức năng kiểm sát xét xử là chưa phù hợp với nguyên tắc độc lập xét xử của thẩm phán và hội thẩm.

2.3. Trong tổ chức và hoạt động thi hành án: Việc xác định vai trò, trách nhiệm

của tòa án trong thi hành án chưa hợp lý, có sự chia cắt giữa các loại hình thi hành án khi Tòa án có thẩm quyền ra quyết định thi hành án hình sự nhưng không có thẩm quyền ra quyết định thi hành án dân sự và hành chính nên khó có khả năng thực hiện trách nhiệm, quyền hạn trong việc kiểm soát hoạt động thi hành án.

2.4. Trong tổ chức và hoạt động hỗ trợ tư pháp

Hiệu quả hoạt động luật sư, nhất là hoạt động tranh tụng tại phiên tòa, trợ giúp pháp lý trong các vụ án hình sự chưa đáp ứng yêu cầu. Số luật sư giỏi về kỹ năng và am hiểu pháp luật quốc tế để có thể tham gia có hiệu quả vào tranh tụng trong các vụ việc tranh chấp quốc tế chưa nhiều. Chất lượng một số vụ việc tham gia tố tụng của trợ giúp viên pháp lý thấp. Hoạt động giám định tư pháp tuy đã có tiến bộ nhưng nhiều trường hợp vẫn còn là điểm nghẽn trong điều tra, truy tố, xét xử. Trong hoạt động công chứng vẫn còn những trường hợp sai sót dẫn đến việc cung cấp chứng cứ sai cho cơ quan tư pháp. Thừa phát lại ít phát huy tác dụng trong thi hành án dân sự do quy định của pháp luật chưa hợp lý. Xã hội hóa các dịch vụ công trong một số lĩnh vực tư pháp còn chậm.

III. MỘT SỐ KIẾN NGHỊ

Yêu cầu đặt ra là cải cách tư pháp trong những năm tới cần được tiến hành đồng bộ với cải cách lập pháp, cải cách hành chính và phải đặt trong tổng thể “Chiến lược xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam đến năm 2030, định hướng đến năm 2045” theo tinh thần Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng. Cần tiếp tục giải quyết những nhiệm vụ có tính chất cốt lõi mà Chiến lược cải cách tư pháp đến năm 2020 đề ra nhưng chưa thực hiện được. Đồng thời cần đặc biệt quan tâm đến những vấn đề mới do cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư (cách mạng công nghiệp 4.0) đem lại. Đó là yếu tố tác động đến không gian truyền thống của pháp luật và tư pháp, vượt ra khỏi biên giới quốc gia do sự hỗ trợ của trí tuệ nhân

tạo, công nghệ thông tin, khi vấn đề địa giới hành chính và không gian của tư pháp sẽ thay đổi so với trước đây.

Về các giải pháp, trước hết, cải cách tư pháp tiếp tục hướng vào trọng tâm là tổ chức và hoạt động của Tòa án nhân dân với các nội dung sau:

- Nghiên cứu sâu sắc và toàn diện hơn cơ sở lý luận và thực tiễn của việc thành lập tòa án cấp sơ thẩm không theo đơn vị hành chính và ý kiến đề xuất thành lập tòa án gián lược (tòa án dưới cấp huyện) để xét xử các hành vi vi phạm nhỏ, đơn giản⁽⁷⁾.

- Cải cách mạnh mẽ chế định hội thẩm theo một trong các phương án sau: 1) giảm số lượng hội thẩm trong hội đồng xét xử sơ thẩm; 2) giữ nguyên số lượng hội thẩm như hiện nay trong xét xử nhưng quyền hạn của hội thẩm sẽ hạn chế hơn; 3) áp dụng chế định bồi thẩm đoàn trong các vụ án hình sự về các tội nghiêm trọng hoặc đặc biệt nghiêm trọng nếu bị cáo yêu cầu; 4) Trong tố tụng dân sự và tố tụng hành chính, có thể áp dụng cơ chế linh hoạt hơn bằng cách cho phép đương sự lựa chọn xét xử bởi một thẩm phán hay xét xử bởi một hội đồng có hội thẩm tham gia.

- Thực hiện chủ trương mở rộng nguồn bổ nhiệm thẩm phán: cần mở rộng nguồn bổ nhiệm thẩm phán từ các luật sư, trợ giúp viên pháp lý, giảng viên pháp luật, cán bộ nghiên cứu, cán bộ pháp chế trong các cơ quan nhà nước, các tổ chức chính trị-xã hội. Vì việc xét xử đòi hỏi đội ngũ thẩm phán không chỉ có các tiêu chuẩn chuyên môn pháp lý mà còn có tầm hiểu biết rộng, được cọ xát, trải nghiệm ở nhiều lĩnh vực trong nước và quốc tế.

- Thành lập cơ quan quản lý tòa án phù hợp với đặc điểm của tòa án. Kinh nghiệm thế giới cho thấy nhiều quốc gia đã thành lập Hội đồng Tư pháp quốc gia như một thiết chế độc lập với Tòa án tối cao để thực hiện việc quản lý các tòa án cấp dưới. Hiện nay ở nước ta đã có Hội đồng tuyển chọn, giám sát Thẩm phán quốc gia hoạt động có kết quả tốt. Việc tổng kết, đánh giá hoạt động của Hội đồng tuyển chọn, giám sát Thẩm phán quốc gia sẽ là cơ sở quan trọng để xây dựng

mô hình mới về quản lý các tòa án.

- Thiết lập cơ chế bảo vệ Hiến pháp: Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ X của Đảng đề ra nhiệm vụ “xây dựng cơ chế phán quyết về những vi phạm Hiến pháp trong hoạt động lập pháp, hành pháp và tư pháp”⁽⁸⁾. Theo pháp luật hiện hành, ở nước ta đã hình thành cơ chế bảo vệ Hiến pháp trong đó có việc giám sát, bảo đảm tính hợp hiến, hợp pháp của văn bản quy phạm pháp luật. Tuy nhiên thể chế pháp lý cho kiểm soát quyền lực nhà nước chưa cụ thể và chưa đầy đủ. Vì vậy, cần nghiên cứu xây dựng Luật về bảo vệ Hiến pháp để cụ thể hóa khoản 2, Điều 119 Hiến pháp năm 2013.

Thứ hai, đổi mới cơ quan điều tra và viện kiểm sát nhân dân. Tiếp tục thực hiện chủ trương tổ chức lại cơ quan điều tra theo hướng thu gọn đầu mối nêu tại Nghị quyết số 49-NQ/TW, trên quan niệm cơ quan điều tra là một bộ phận của hệ thống hành pháp, tham gia thực hiện một số hoạt động tư pháp thông qua vai trò hỗ trợ, phục vụ cho chức năng công tố của viện kiểm sát. Tính chất của hoạt động điều tra đòi hỏi tổ chức hệ thống cơ quan điều tra phải đáp ứng yêu cầu hoạt động độc lập, trách nhiệm rõ ràng, bộ máy gọn nhẹ, chỉ đạo thông suốt. Phân biệt rõ thẩm quyền quản lý hành chính với trách nhiệm, quyền hạn tư pháp của cơ quan điều tra. Viện kiểm sát nhân dân cần tập trung vào thực hiện chức năng công tố, chỉ đạo điều tra, kiểm sát hoạt động điều tra và hoạt động thi hành án. Viện kiểm sát không kiểm sát hoạt động xét xử mà sẽ sử dụng hình thức kháng nghị nếu phát hiện việc xét xử của tòa án có vi phạm pháp luật. Phạm vi công tố chỉ nên giới hạn trong lĩnh vực hình sự, nghĩa là Viện kiểm sát đại diện cho quyền lực công truy tố tội phạm và buộc tội người có hành vi phạm tội trước tòa án. Trong các vụ án không phải là hình sự, Viện kiểm sát chỉ thực hiện chức năng đại diện cho Nhà nước để bảo vệ lợi ích công khi cơ quan nhà nước là một bên trong vụ án.

Thứ ba, đẩy mạnh xã hội hóa thi hành án dân sự và hoạt động hỗ trợ tư pháp. Cần khẩn trương xây dựng Luật Thừa phát lại. Trong

tương lai xa, cơ quan thi hành án dân sự của nhà nước chỉ thi hành những bản án, quyết định dân sự liên quan đến thu hồi tài sản cho nhà nước. Còn các việc thi hành án liên quan đến công dân, tổ chức khác sẽ do Thừa phát lại tổ chức thi hành. Mở rộng lĩnh vực giám định ngoài công lập, cho phép thành lập Văn phòng giám định tư pháp ở một số lĩnh vực, chuyên ngành giám định thực sự có nhu cầu lớn, thường xuyên như giám định dấu vết, tài liệu... để đáp ứng nhu cầu bức thiết của các đương sự trong các vụ án dân sự, hành chính và một số cơ quan nhà nước như thanh tra, kiểm toán, ngân hàng.

Thứ tư, tăng cường Liêm chính trong hoạt động tư pháp. Tiêu cực trong tư pháp là hành vi mua bán công lý phải bị nghiêm trị. Sự liêm chính của tòa án, của thẩm phán và cán bộ tư pháp nói chung có vai trò cực kỳ quan trọng trong việc giữ gìn uy tín của cơ quan tư pháp. Liêm chính thể hiện ở phẩm chất không thể bị mua chuộc của thẩm phán, của cán bộ tư pháp, ở ý thức về danh dự và trách nhiệm nghề nghiệp trong việc bảo vệ công lý, tôn trọng và bảo vệ quyền con người, quyền công dân. Yêu cầu đặt ra thường xuyên thấm nhuần lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với cán bộ tư pháp “Phụng công, thủ pháp, chí công, vô tư”.

Thứ năm, phát huy vai trò của tư pháp trong đấu tranh phòng chống tham nhũng, tiêu cực. Các cơ quan tư pháp luôn đứng trên tuyến đầu của cuộc đấu tranh phòng chống tham nhũng, tiêu cực trên phương diện pháp luật. Với vị trí trung tâm của hệ thống tư pháp, Tòa án cần tiếp tục thực hiện tốt nguyên tắc độc lập xét xử. Bên cạnh đó, Tòa án Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát, Thi hành án cần đấu tranh quyết liệt, sớm phát hiện, điều tra và xử lý các hiện tượng tiêu cực, tham nhũng ngay trong các cơ quan tư pháp. Cần đề cao vai trò của Tòa án hành chính trong xét xử các hành vi hành chính và quyết định hành chính, vì đó là thể hiện sự kiểm soát của tư pháp đối với hành pháp; mặt khác đó chính là biện pháp phòng ngừa vi phạm pháp luật và tham nhũng mang tính chuyên biệt và có hiệu quả cao./.

(1) Chánh án Tòa án nhân dân tối cao báo cáo Quốc hội công tác Tòa án nhiệm kỳ 2016-2021, Tạp chí Tòa án nhân dân điện tử, 25-3-2021 <https://www.toaan.gov.vn/webcenter/portal/tatc/chi-tiet-tin?dDocName=TAND165071>

(2) Trong lĩnh vực dân sự, kinh doanh thương mại, lao động từ 2016-2021, Viện kiểm sát các cấp đã kiểm sát việc giải quyết 1.713.874 vụ, việc dân sự, kinh doanh thương mại, lao động và 33.011 vụ án hành chính; Báo cáo tổng kết công tác nhiệm kỳ (2016-2021) của Viện kiểm sát nhân dân tối cao; Cổng thông tin điện tử Viện kiểm sát nhân dân tối cao, 25-03-2021 <https://www.vksndtc.gov.vn/tin-tong-hop/dong-chi-le-minh-tri-trinh-bay-bao-caotong-ket-co-d8-t9056.html?Page=72#new-related>

(3) Chính phủ, Báo cáo công tác thi hành án năm 2020, tr.8

(4) Tính đến cuối năm 2020 số lượng Luật sư trong cả nước là 15.107 luật sư chính thức và hơn 4000 luật sư tập sự. Trong các năm 2015-2017, luật sư

tham gia tố tụng 43.738 vụ án hình sự; 36.280 vụ việc dân sự; 2.687 vụ án hành chính.

(5) Tính đến tháng 6 năm 2020, cả nước có 6.154 giám định viên tư pháp và 1.630 người giám định tư pháp theo vụ việc. Riêng trong năm 2018, cả nước đã thực hiện tổng số 163.742 vụ việc giám định trong đó có 139.007 vụ việc theo yêu cầu của cơ quan tiến hành tố tụng, Báo cáo số 01/BC-BTP ngày 01-01-2020 tổng kết công tác tư pháp năm 2019 và phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp công tác năm 2020, Tài liệu của Văn phòng Bộ Tư pháp

(6) Hiện cả nước có 702 Tòa án nhân dân cấp huyện. Trong số đó: 162 tòa án có số lượng trên 1000 vụ án/năm; 359 tòa án có số lượng từ 300 vụ án/năm đến dưới 1000 vụ án/năm; 183 tòa án có số lượng dưới 300 vụ án/năm.

(7). GS.TSKH. Đào Trí Úc, Sự cần thiết và một số định hướng nghiên cứu, xây dựng Đề án đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của tòa án nhân dân; Tạp chí Tòa án nhân dân, số 15-2021, tr.11

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Ban Chỉ đạo Cải cách tư pháp Trung ương, Báo cáo số 61-BC/BCĐCCTP về việc thực hiện chương trình trọng tâm công tác cải cách tư pháp giai đoạn 2011-2016; dự kiến chương trình trọng tâm công tác cải cách tư pháp giai đoạn 2016-2020.
- Ban Chỉ đạo Cải cách tư pháp Trung ương, Báo cáo kết quả tổng kết Nghị quyết số 49-NQ/TW ngày 02-6-2005 của Bộ Chính trị (khóa IX) về Chiến lược cải cách tư pháp đến năm 2020
- Bộ Chính trị, Kết luận số 84-KL/TW ngày 29-7-2020 về tổng kết 15 năm Nghị quyết số 49-NQ/TW ngày 02/6/2005 của Bộ Chính trị (khóa IX) về Chiến lược cải cách tư pháp đến năm 2020
- Bộ Tư pháp, Báo cáo số 01/BC-BTP ngày 01/01/2020 tổng kết công tác tư pháp năm 2019 và phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp công tác năm 2020, Tài liệu của Văn phòng Bộ Tư pháp
- Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Tập 1, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2021
- Hội đồng lý luận Trung ương, Xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, kinh nghiệm Việt Nam, kinh nghiệm Trung Quốc, Nxb Chính trị Quốc gia, Hà Nội, 2015.
- TS. Nguyễn Văn Quyền, PGS.TS. Nguyễn Tấn Viễn (đồng chủ biên), Quyền tư pháp trong Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam, từ lý luận đến thực tiễn, Nxb Tư pháp, Hà Nội, 2018
- Trương Tấn Sang, Cải cách tư pháp góp phần xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam, Tạp chí Cộng sản, số 4/2016
- Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Bài phát biểu tại Hội nghị Công an toàn quốc lần thứ 73, ngày 15/01/2018 19:39, https://congan.com.vn/tin-chinh/toan-van-bai-phat-bieu-cua-tong-bi-thu-nguyen-phu-trong-tai-hoi-nghi-cong-an-toan-quoc-lan-thu-73_49884.html
- Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Bài phát biểu tại Hội nghị Công an toàn quốc lần thứ 74, ngày 03/01/2019, Báo điện tử Thế giới và Việt Nam, <https://baoquocte.vn/toan-van-phat-bieu-cua-tong-bi-thu-chu-tich-nuoc-tai-hoi-nghi-cong-an-toan-quoc-84801.html>
- Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Xây dựng hệ thống Tòa án trong sạch, vững mạnh, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, Báo Nhân dân điện tử, 15-01-2019; <https://nhandan.vn/tin-tuc-su-kien/xay-dung-he-thong-toa-an-trong-sach-vung-manh-hoan-thanh-tot-nhiem-vu-duoc-giao-346925/>
- Tòa án nhân dân tối cao, Báo cáo tổng kết công tác năm 2020 và nhiệm kỳ 2016-2021; phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm công tác năm 2021 của các tòa án
- GS.TSKH. Đào Trí Úc, Sự cần thiết và một số định hướng nghiên cứu, xây dựng Đề án đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của tòa án nhân dân; Tạp chí Tòa án nhân dân, số 15-2021
- Viện kiểm sát nhân dân tối cao, Báo cáo tổng kết công tác nhiệm kỳ 2016-2021; Cổng thông tin điện tử Viện kiểm sát nhân dân tối cao, 25/03/2021; <https://www.vksndtc.gov.vn/tin-tong-hop/dong-chi-le-minh-tri-trinh-bay-bao-caotong-ket-co-d8-t9056.html?Page=72#new-related>